

Bevilling til ung fynsk diabetes-forsker:

Skal søge at forstå, hvorfor det spiller en rolle, hvornår vi spiser

Du bliver, hvad du spiser. Du bliver også, hvornår du spiser. Det ved forskerne, men de ved ikke præcist hvorfor. En fynsk forskerhold får nu muligheden for at finde i hvert fald noget af svaret, og håbet er, at den nye viden på sigt vil betyde, at færre af os vil dø af leverkræft, fedtlever og skrumpelever.

- I dag opdager man først disse sygdomme meget sent. Vores håb er, at den viden, vi samler, kan resultere i dels tidligere opdagelse af sygdommene, dels medicin, der kan stoppe en begyndende sygdomsudvikling, siger Trine Vestergaard Dam fra Syddansk Universitet.

Hun er central i arbejdet og har netop fået to års arbejdsro til projektet med en Ph.d-bevilling på 1,1 mio. kroner fra Danish Diabetes Academy.

Det, hun konkret skal, er at undersøge, hvad der sker, når cellerne i leveren nedbryder maden med dets indhold af bl.a. sukker og fedt, hvordan cellerne reagerer på maden, og hvordan de opfører sig i en fedtlever.

Vi ved rigtig meget om nogle af processerne og næsten ingenting om andre mere sjældne celletyper. Det er disse "andre", Trine Vestergaard Dam skal arbejde med. Hvordan fungerer de? Hvorfor nedbryder leveren undertiden ikke det, den skal? Hvordan kan man få den til det?

- Der er en stor sundhedsmæssig gevinst i at undgå fx fedtlever. Nyere forskning viser, at det at have fedtlever og type 2-diabetes er forbundet med 62 procent øget risiko for at få et hjerteanfald eller hjertestop sammenlignet med personer med type 2-diabetes, der ikke havde fedtlever. Og det rammer så mange som tre fjerdedele af alle fede voksne med type 2-diabetes, fortæller Trine Vestergaard Dam.

Risikoen stiger, når vi ikke følger døgnrytmen

Forskerne ved i dag, det har betydning, hvad vi spiser - og de ved også, det har betydning, at vi ikke altid længere lever, som det var meningen, vi skulle: Stå op med solen, spise morgenmad, frokost midt på dagen og aftensmad før solen står ned. Noget af det, der er fundet er, at A-mennesker har en lidt sundere rytme end B-mennesker, og at mennesker med natarbejde skal være særligt opmærksomme. Faktisk er det allerede sådan, at mange med natarbejde får oftere helbredscheck end andre.

- Risikoen for at udvikle sygdomme som diabetes, fedtlever og hjertekarsygdomme stiger, når vi ikke følger døgnrytmen. Det er bedst at spise regelmæssigt - alene det at man spiser senere morgenmad i weekend'en kan ses i leveren, siger Trine Vetergaard Dam.

Trine Vestergaard Dam, 27 år, og uddannet i biokemi og molekylær biologi på SDU. Hun skal arbejde med sin Ph.d på Syddansk Universitet med forskningsleder, lektor Lars Grøntved fra Biokemi og Molekylær Biologi og professor, overlæge Aleksander Krag fra Odense Universitets Hospital som vejledere.

"Du bliver ikke bare, hvad du spiser. Du bliver også, hvornår du spiser, viser stadig mere forskning."

FAKTA:

Op til 30 procent af befolkningen i den vestlige verden lider ifølge Steno Diabetes Center Aarhus i dag af leversygdommen ikke-alkoholisk fedtlever, som er en overvægtsrelateret livstilssygdom, som hænger tæt sammen med type 2-diabetes, og som er forbundet med øget dødelighed.

Det at have fedtlever og type 2-diabetes er forbundet med 62 procent øget risiko for at få et hjerteanfald eller hjertestop sammenlignet med personer med type 2-diabetes, der ikke havde fedtlever.

Ikke-alkoholrelateret fedtlever rammer tre fjerdedele af alle fede voksne med type 2-diabetes. Ifølge et nyt studie er hospitalsindlæggelser på grund af fedtlever

forbundet med en øget risiko for at dø af hjerte-kar-sygdomme, eksempelvis hjertestop, i denne patientgruppe.

Spiser man i en anderledes rytme eller eksempelvis om natten i løbet af weekenden sammenlignet med i hverdagen, bliver kroppen ramt af en forstyrrelse af døgnrytmen, et såkaldt 'metabolisk jetlag'.

Uregelmæssige spisevaner og indtag af mad eller snacks sent om aftenen eller om natten er forbundet med øget risiko for overvægt, forhøjet blodsukker og andre kredsløbsforstyrrelser.

FAKTA om Danish Diabetes Academy

Danish Diabetes Academy blev stiftet i 2012 og er støttet af Novo Nordisk Fonden og de danske universiteter og universitetshospitaler. Målet er at styrke den danske diabetesforskning og behandling gennem at medvirke til at uddanne fremtidens diabetesforskere og -behandlere.

KONTAKT:

Trine Vestergaard Dam
trida14@student.sdu.dk
+45 26206173

Danish Diabetes Academy
Direktør Tore S Christiansen
tore.christiansen@rsyd.dk
+45 29646764

FORSLAG TIL BILLEDTEKST:

Da Trine Vestergaard Dam var teenager, var hun meget interesseret i sund mad. Forståeligt nok: Hendes agronomfar producerede både planter og grise på gården i

Frørup ved Nyborg. Hun læste om, hvad der sker i kroppen, når man spiser en gulerod - og et stykke chokolade - og lærte bl.a., at gulerødder giver supersyn og chokolade glæde og øget blodsukker. Nu har hun fået en beviling fra Danish Diabetes Academy i Odense, så hun kan forske i, hvorfor vi får en sygdom som fedtlever, der rammer så mange som tre fjerdedele af alle fede voksne med type 2-diabetes.